

Nr 747

Av herrar **Elmwall** och **Svensson** i Vä, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 76, angående vissa åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område, m. m.

Såsom redovisas i propositionen nr 76 har jordbruksnämnden efter framställning av föreningen Svensk spannmålshandel bl. a. föreslagit, att makaroner, spaghetti och liknande produkter samt s. k. kakmixer från och med den 1 juli 1961 skall överföras till jordbruksregleringen. Vidare har jordbruksnämnden bl. a. föreslagit, att från och med den 1 juli 1961 en prisutjämning successivt skall genomföras på skorpor, cakes och Danish pastry, ävensom att till sistnämnda ändamål för budgetåret 1961/62 under reservationsanslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område skall anvisas ett belopp av 2,5 milj. kronor. Dessa förslag har inte tillstyrkts av departementschefen.

Gränsskyddet för makaroner m. m.

Frågan om överflyttning till jordbruksregleringen av makaroner, spaghetti och liknande produkter (tulltaxenummer 19.03) behandlades av 1959 års riksdag. Jordbruksnämnden hade då föreslagit överflyttning till jordbruksregleringen med motiveringen att det för den inhemska industrien vore ett livsvillkor, att gränsskyddet för produkterna anpassades till avgiftsfördyringen (införselavgift och förmalningsavgift) för råvaran — vetet. Riksdagen beslutade emellertid på Kungl. Maj:ts förslag i stället en höjning av tullen för berörda förädlingsprodukter till 35 öre per kilogram, vilket motsvarade den då gällande avgiftsbelastningen på råvaran.

I samband med utlösningen av olika spärregler i jordbruksavtalet har införselavgifterna för vete efter nyssnämnda tidpunkt ändrats vid flercaldiga tillfällen. Förändringarna har avsett såväl sänkning som höjning av avgifterna. För att den inhemska makaroniindustriens konkurrensläge efter genomförda höjningar av införselavgiften för vete inte skulle bli oskäligt försämrat, har jordbruksnämnden i juli 1960 nödgats återinföra förfarandet med avgiftsrestitution till tillverkarna. Återbäringen till dessa bestämdes därvid till 6 öre per kilogram men sänktes efter avgiftssänkningen i oktober till 2,5 öre för att i samband med senaste spärregelutlösning höjas till 4 öre per kilogram.

Föreningen Svensk spannmålshandel har i skrivelse den 9 februari i år på nytt framfört en begäran om överföring av makaroner m. m. till jord-

bruksregleringen. Jordbruksnämnden har i sin skrivelse den 21 februari i överensstämmelse härmed föreslagit, att till tulltaxenummer 19.03 hänförliga varor — makaroner, spagetti och liknande produkter — från den 1 juli 1961 skall överföras till jordbruksregleringen och att avgiftsbeläggning vid import därefter skall ske enligt samma grunder som gäller för fastställandet av avgifter för mjöl av vete och råg. Utvecklingen i fråga om avgiftsförändringarna för vete m. m. under tiden efter den 1 september måste, uttalar jordbruksnämnden, anses tydligt utvisa nackdelarna av ett gränsskydd för makaroner och dylika produkter i form av tull.

Vi delar denna uppfattning och föreslår sålunda, att makaroner, spagetti och liknande produkter överföres till jordbruksregleringen på sätt som förordats av jordbruksnämnden.

Gränsskyddet för s. k. kakmixer

Föreningen Svensk spannmålshandel har i sin ovannämnda skrivelse även uppmärksammat frågan om gränsskyddet för vissa slag av s. k. kakmix, hänförlig till tulltaxenummer 19.02, »näringsmedel (för barn, för dietiskt bruk eller för matlagningsändamål) beredda av mjöl, stärkelse eller maltextrakt, även med tillsats av kakao till mindre än 50 viktprocent». För varor tillhörande detta tulltaxenummer utgår en värdetull av 20 procent. I varugruppen ingår för bakningsändamål avsedda mekaniska blandningar av vissa jordbruksprodukter (s. k. kakmixer och premixer). Föreningen Svensk spannmålshandel har påvisat, att en sådan blandning med normal sammansättning av mjöl, socker, torrmjök, äggulepulver och fett enligt nuvarande tullsats åtnjuter ett gränsskydd, som endast uppgår till en tredjedel av den sammanlagda avgiftsbelastningen (inklusive sockerskatt) på de i blandningen ingående råvarorna.

Utvecklingen synes, såsom jordbruksnämnden framhåller, leda till en allt större användning inom bageriindustrien av s. k. premixer av enhets-typ, vilka bagerierna anskaffar från annat håll och som inom bagerierna, efter tillsättning av lämpliga tillsatsämnen, kommer till användning vid framställningen av olika bakverk. Möjligheterna att importera sådana mixer till betydligt lägre priser än dem som inom landet gäller för de ingående råvarorna kan givetvis väsentligt rubba förutsättningarna för den svenska jordbruksregleringen. Härtill kommer även att genom sådan import kan införas varor, som av hygieniska skäl inte får införas i oblandad form.

Mot en lösning av frågan genom en höjning av tullsatsen talar, framhåller jordbruksnämnden, främst den omständigheten, att avgiftsbelastningen är mycket varierande för de olika i mixerna ingående råvarorna. Den enda framkomliga vägen är därför enligt jordbruksnämndens bedömning att de avsedda produkterna överföres till jordbruksregleringen och att jordbruksnämnden erhåller bemyndigande att — på sätt som redan sker beträffande en rad produkter på fettvaruregleringens område — uttaga

en efter den importerade varans deklarerade sammansättning framräknad och efter införselavgifter och andra avgifter på däri ingående jordbruksvaror avpassad avgift. Jordbruksnämnden föreslår därför, att mixer för bakningsändamål bryts ut som ett särskilt statistiskt nummer och överförs till jordbruksregleringen.

Departementschefen uttalar i propositionen, att ytterligare erfarenheter av utvecklingen bör avvaktas innan åtgärder vidtages. Det är emellertid enligt vår mening nödvändigt, att ett effektivt skydd för de inhemska råvarorna skapas innan importen hunnit ta alltför stor omfattning. Vi föreslår sålunda, att jordbruksnämndens förslag genomföres.

Prisutjämning för vissa bageri- och konditorivaror

Prisutjämning i anledning av EFTA-konventionen tillämpas enligt beslut av 1960 års riksdag för biscuits och wafers men inte för likaledes till gruppen industrivaror hänfödda skorpor, s. k. cakes (bakverk av sockerkakstyp) och Danish pastry (bakverk av s. k. dansk wienerbrödstyp). Den inhemska produktionen av sådana bakverk, som berörs av EFTA-konventionen, har av jordbruksnämnden uppskattats till i runt tal 46 000 ton per år. I nämnda kvantitet ingår således även biscuits och wafers. För nyssnämnda produktion åtgår nära 28 000 ton mjöl, drygt 9 000 ton socker och sirap samt cirka 10 000 ton matfett, vartill kommer betydande kvantiteter mjölk- och äggprodukter.

Av föreliggande importsiffror framgår, att på ifrågavarande område en ökning inträtt av importen från EFTA-länderna, motsvarande omkring en procent av storleken av aktuell inhemsk produktion. Jordbruksnämndens råd har enhälligt förordat omedelbart genomförande av prisutjämning även på skorpor, cakes och Danish pastry.

Inom jordbruksnämnden har utarbetats en promemoria med förslag till likformig prisutjämning för biscuits och wafers samt övriga här avsedda bageriprodukter, innebärande bl. a. att utjämningskatten för biscuits och wafers skulle avskaffas. Då detta förslag, som ur teknisk synpunkt måste sägas möjliggöra en god lösning, emellertid medför alltför betydande statsfinansiella konsekvenser för nuvarande läge, har jordbruksnämnden inte upptagit detsamma. I stället har jordbruksnämnden föreslagit, att den nuvarande prisutjämnningen och utjämningskatten för biscuits och wafers skall bibehållas i stort sett oförändrade men att jämsides härmed ett prisutjämningsförfarande — under jordbrukets medverkan — skall genomföras på skorpor, cakes och Danish pastry. Detta förfarande skall enligt jordbruksnämnden utformas med schablonmässig råvaruberäkning och utan utjämningsskatt. En viss samordning av de båda prisutjämnningarna med avseende på redovisning och kontroll förutsättes dock bli nödvändig. Sålunda måste råvaruförbrukningen även beträffande biscuits och wafers i dylikt fall beräknas på grundval av redovisad färdigvarutillverkning och av jord-

bruksnämnden fastställda schabloner för råvaruförbrukningen vid tillverkningen av de olika produkterna.

Vid den särskilda prisutjämning för skorpor, cakes och Danish pastry, som jordbruksnämnden föreslagit, blir det möjligt att — med undantag för den erforderliga avtrappningen mot EFTA-länderna — bibehålla den nuvarande bastullen på dessa produkter, vilket medför att prisutjämningen för de råvaror, som används vid tillverkning av produkterna, kan begränsas till belopp, högst motsvarande samma antal procent av den totala råvarufördyringen, som det antal procent av bastullen, varmed avtrappning gentemot EFTA-länderna genomförts eller kommer att genomföras. Det föreslagna systemet med en efter den successiva tullavtrappningen avpassad prisutjämning för skorpor, cakes och Danish pastry beräknas av jordbruksnämnden — med utgångspunkt från en tullavtrappning den 1 juli 1961 på 30 procent — för budgetåret 1961/62 medföra en kostnad av cirka 2,5 milj. kr.

Det föreslagna prisutjämningsförfarandet får enligt jordbruksnämnden betraktas som ett provisorium att prövas tills vidare. Jordbruksnämnden förklarar sig även i fortsättningen ämna noggrant följa marknadsutvecklingen för att — sedan tillräckliga erfarenheter vunnits — återkomma med de förslag i fråga om prisutjämningsarna, vartill omständigheterna kan komma att ge anledning.

Departementschefen har i propositionen ställt sig positiv till en prisutjämning för skorpor, cakes och Danish pastry men avstyrkt jordbruksnämndens förslag bl. a. ur administrativa och kontrolltekniska synpunkter. Frågan om ett godtagbart system bör enligt departementschefen göras till föremål för ytterligare överväganden. Vidare bör man enligt propositionen avvakta ytterligare erfarenheter av verkningarna för bageri- och konditorinäringen av de tullsänkningar, som skett eller kommer att ske. Några för bageri- och konditorinäringen menliga följder av den i EFTA-konventionen gjorda gränsdragningen mellan jordbruks- och industrivaror samt av de för bagerivarorna företagna tullsänkningarna har enligt bedömningen i propositionen inte inträtt.

Naturligtvis är det av jordbruksnämnden nu föreslagna prisutjämningsförfarandet inte tillfredsställande ur administrativ och kontrollteknisk synpunkt. Men såsom jordbruksnämnden framhållit bör det kunna godtas som ett provisorium i avvaktan på att ett bättre system kan utarbetas. Det torde för övrigt kunna hävdas, att det föreslagna förfarandet inte är administrativt besvärligare än det som gäller för biscuits m. m.

För bageri- och konditorinäringens skydd är det angeläget, att ett prisutjämningsförfarande i fråga om skorpor, cakes och Danish pastry snarast kommer till stånd. Detsamma gäller för jordbruksnäringen. Det är av väsentligt intresse att avsättningen av inhemska jordbruksprodukter tryggas. Jordbrukets representanter har också anslutit sig till uppfattningen, att prisutjämningen bör genomföras nu. Sedan importen av de ifrågavarande

de varorna fått en väsentligt ökad omfattning, är det avsevärt svårare att få till stånd ett erforderligt prisutjämningsförfarande till skydd för den inhemska produktionen. Prisutjämning för skorpor, cakes och Danish pastry bör därför genomföras fr. o. m. den 1 juli 1961 på sätt som jordbruksnämnden föreslagit.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 76 måtte

- I. besluta att enligt jordbruksnämndens förslag må från och med den 1 juli 1961 överföras till jordbruksregleringen
 - a. makaroner, spagetti och liknande produkter,
 - b. mixer för bakningsändamål;
- II. medge att från och med den 1 juli 1961 en prisutjämnning successivt genomföres på skorpor, cakes och Danish pastry på sätt som jordbruksnämnden föreslagit, med härför erforderlig omläggning av prisutjämnningen för biscuits och wafers enligt jordbruksnämndens förslag;
- III. anvisa för budgetåret 1961/62 på reservationsanslaget till Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område ett belopp av 2 500 000 kronor för prisutjämnning på skorpor, cakes och Danish pastry.

Stockholm den 11 april 1961

Emil Elmwall

Gustaf Svensson

i Vä
